

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (2) เพื่อเปรียบเทียบ ความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง (3) เพื่อเปรียบเทียบ ความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เป็นนักกีฬา กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่เป็น นักกีฬา และ (4) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ ระหว่างเพศ กับกลุ่มนักเรียนต่อความก้าวร้าว ในสถานการณ์การกีฬา

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายระยะ (Multi - Stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 800 คน เป็นนักเรียนชาย 400 คน และ นักเรียนหญิง 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ผู้ตอบตรวจคำตอบและเติมคำ จำนวน 10 ข้อ และตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬา จำนวน 35 ข้อ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้ข้อมูลกลับมาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นนักเรียนชายที่เป็นนักกีฬา 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 25 นักเรียนชายที่ไม่เป็นนักกีฬา 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 25 เป็นนักเรียนหญิงที่เป็นนักกีฬา 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 25 นักเรียนหญิงที่ไม่เป็นนักกีฬา 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 25 จากโรงเรียนทั้งหมด 40 โรงเรียน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences Version X : SPSSX) หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรเพศ กลุ่มนักเรียน กับคะแนนความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-Way Analysis of Variences) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ ในรูปตาราง และความเรียง ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายและเพศหญิง จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50 ตามลำดับ และกลุ่มนักเรียน แยกเป็นกลุ่มนักเรียนที่เป็นนักกีฬา และไม่เป็นนักกีฬา คิดเป็นร้อยละ 50 ตามลำดับ สำหรับกลุ่มนักเรียนที่เป็นนักกีฬา ส่วนใหญ่เป็นนักกีฬาประเภทกรีฑา จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.13 รองลงมาเป็นนักกีฬาวอลเลย์บอล คิดเป็นร้อยละ 14.38 โดยนักเรียนชายที่เป็นนักกีฬาประเภทกีฬาวอลเลย์บอลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.25 ส่วนนักเรียนหญิงเป็นนักกีฬาประเภทกีฬาวอลเลย์บอลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.75 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีอายุ 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.6 ของนักเรียนทั้งหมด นักเรียนจำนวนสูงสุดร้อยละ 49.6 เห็นว่าระดับการศึกษาสูงสุดของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง อยู่ในระดับประถมศึกษา อาชีพของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ร้อยละ 35.4 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป เช่น ทำสวน ช่างไม้ ช่างปูน รับจ้างรีดผ้า ฯลฯ สำหรับรายได้ของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง รวมกันต่อเดือน ประมาณ 2,000 - 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.7 สภาพครอบครัวของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวนร้อยละ 72.9 ที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน สำหรับจำนวนสมาชิกในบ้าน นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า มีจำนวนร้อยละ 29.9 มีสมาชิกทั้งหมด 5 คน

2. ความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬา

2.1 ความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาของนักเรียน โดยคิดจากค่าเฉลี่ยรวม พบว่าความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 77.69 อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาของนักเรียน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 81.22 และ 74.17 ตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาของนักเรียน เมื่อจำแนกตามกลุ่มนักเรียน พบว่า ความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬา ของกลุ่มนักเรียนที่เป็นนักกีฬา และกลุ่มนักเรียนที่ไม่เป็นนักกีฬา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 79.07 และ 76.32 ตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง

2.4 นักเรียนชาย มีความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาสูงกว่านักเรียนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5 กลุ่มนักเรียนที่เป็นนักกีฬา มีความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาสูงกว่า กลุ่มนักเรียนที่ไม่เป็นนักกีฬาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.6 ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับกลุ่มนักเรียน ต่อความก้าวร้าวใน สถานการณ์การกีฬา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ในเรื่องการศึกษาความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปราย ได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนทั้งสิ้น 800 คน ได้แบบสอบถามกลับและสมบูรณ์ ทั้งสิ้น 800 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้เพราะได้รับความ ร่วมมือจากหน่วยงาน ในสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อขอทำการ วิจัยตามโรงเรียนต่างๆ รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างดี อีกทั้ง ผู้วิจัยได้มีโอกาสเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จึงได้แบบสอบถามกลับคืนอย่างสมบูรณ์ครบถ้วน

2. คะแนนเฉลี่ยของความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬา ระหว่างนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 81.22 และ 74.17 ตามลำดับ และมีความแตกต่าง อย่างมีนัยที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า ความก้าวร้าวในสถานการณ์ การกีฬา ระหว่างนักเรียนชาย กับ นักเรียนหญิงแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยและ ผลการศึกษาของบุคคลต่าง ๆ ได้แก่ เชีย, แมคโคบี และเลวิน; คาแกนและมอส; แมคโคบี (Sears, Maccoby & Levin, 1957; Kagan & Moss, 1960 ; Maccoby, 1966 อ้างถึงใน โยธิน คันสฤษุทร, 2524) พบว่า ผู้ชายมีความก้าวร้าวมากกว่าผู้หญิงและจากงาน วิจัยของ ซิมบาโด (Zimbardo, 1977) และเกลน (Glenn, 1978) สรุปว่าผู้หญิง

ส่วนใหญ่มีลักษณะ ซื่อายและไม่กล้าแสดงออก ในขณะที่ผู้ชายมีลักษณะก้าวร้าว วายลี(Wiley, 1961) กล่าวว่า ผู้ชายมักจะมีอาการก้าวร้าว กล้าแสดงออก มีลักษณะกตัญญู ชุ่มชู่ และชอบใช้กำลัง ขณะที่ผู้หญิงมักจะเฉย ไม่ต่อสู้ และชอบยอมตามผู้อื่น ชอบคล้อยตามสังคม อะลุ่มอล่วย ยอมตามผู้อื่น และไม่ชอบการต่อสู้ เทอร์แมน และแมคกาย (Terman & McGuire, 1973 อ้างใน Glenn, 1978) กล่าวว่าผู้หญิงจะมีลักษณะที่สังสาร เห็นอกเห็นใจผู้อื่น และนิถินถันในทุกเรื่อง ขณะที่ผู้ชายมีลักษณะค่อนข้างก้าวร้าว กล้าแสดงออก และไม่กลัว

กนลา สุขพานิช เอกแสงศรี (2521) ได้เสนอความคิดเห็นว่าในสังคมไทยส่วนใหญ่ มักจะสนับสนุนให้เด็กชายมีความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเองไม่จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น บทบาทของเพศชายถูกกำหนดให้เป็นคนกล้าหาญ เข้มแข็ง เพศชายจึงแสดงพฤติกรรมที่ห้าวหาญ และรุนแรงกว่า แต่สำหรับเด็กหญิงนั้นเป็นไปในทางตรงกันข้าม คือ ผู้หญิงจะถูกอบรมสั่งสอนให้เชื่อฟังคำสั่ง อ่อนน้อมเรียบร้อย ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น เน้นด้านการสร้างนิสัยใจคอให้อ่อนโยน และได้รับทะนุถนอมเป็นอย่างดี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า หญิงไทยนั้นมักจะได้รับ การอบรมให้เกิด ความ "อ่อน" ในทุกกรณี ซึ่งได้แก่ อ่อนน้อม อ่อนช้อย อ่อนไหว และถึงแม้จะอ่อนแอ ไม่เสียหายอะไร ประสาร ทิพย์ธารา (2521) กล่าวว่าผู้ชายเป็นฝ่ายที่เหนือกว่า ส่วนผู้หญิง ก็ยอมรับว่าตนเองด้อยกว่า เด็กชายไทยมีอภิสิทธิ์บางอย่างที่เด็กหญิงมีไม่ได้ เด็กชายจะถูก ปลดปล่อยให้เผชิญกับความจริงของชีวิต ส่วนเด็กหญิงจะถูกปกป้อง คัดกรอง ซึ่งคงเป็นเพราะ สาเหตุดังกล่าว เด็กไทยจึงมีบุคลิกเข้มแข็ง มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก และเป็นตัวของ ตัวเองมากกว่าเด็กหญิง

3. คะแนนเฉลี่ยของความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬา ระหว่าง กลุ่มนักเรียน ที่เป็นนักกีฬา กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่เป็นนักกีฬา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 79.07 และ 76.32 ตาม ลำดับและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 ที่ตั้งไว้ ว่าความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬา ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เป็นนักกีฬากับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ เป็นนักกีฬาแตกต่างกัน ทั้งนี้สอดคล้องกับข้อสนับสนุนของ ฟอรัรี่ (Forry, 1985) พบว่า นักกีฬาปะทะมีลักษณะของความก้าวร้าวรุนแรงมากขึ้น และ มากกว่ากลุ่มที่ไม่ใช่ นักกีฬา ทั้งนี้

เพราะนักกีฬาจะมีโอกาสการเรียนรู้ทางสังคมได้มากกว่ากลุ่มที่ไม่ใช่ นักกีฬา เบิร์ดและครีน (Bird and Cripe, 1986) กล่าวว่า ในสถานการณ์การกีฬาจะเกิดสิ่งเร้าขึ้นอย่างมากมาย ซึ่งนักกีฬาจะมีการรับรู้สิ่งเร้า นั้นได้มาก จึงเป็นผลทำให้นักกีฬามีความก้าวร้าวสูงขึ้น ซึ่งตรงกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura, 1977) ที่สรุปไว้ว่า เด็ก ๆ จะสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ก้าวร้าวและไม่ก้าวร้าวของผู้ใหญ่ความก้าวร้าว นั้นมีผลที่เป็นระบบหมุนเวียน ซึ่งถ้ามีความก้าวร้าวอย่างหนึ่งเกิดขึ้น ก็จะมีผลทำให้เกิดความก้าวร้าวอื่น ๆ ต่อไป และพฤติกรรมดังกล่าวจะเกิดต่อเนื่องจนกระทั่งวงจรนี้จะถูกทำลายโดยตัวกระตุ้น ในทำนองตรงกันข้ามความก้าวร้าวจะคงอยู่ได้นานเมื่อมีตัวแบบ และแรงเสริม โดยเฉพาะนักกีฬา การเรียนรู้จากตัวแบบก็คือ ผู้ฝึกสอนนั่นเอง จะเป็นตัวแบบและแรงเสริมที่เพิ่มทำให้มีความก้าวร้าวสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะ การสร้างจุดมุ่งหมายปลายทางร่วมกันของผู้ฝึกสอน และนักกีฬา ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นที่ ชัยชนะและความเป็นเลิศในวงการกีฬา ดังนั้น ค็อกซ์ (Cox, 1990) จึงได้เสนอแนะแนวทางเพื่อลดความก้าวร้าวที่ไม่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. นักกีฬาระดับเยาวชน ควรจะได้รับการสั่งสอนที่เน้นในเรื่องพฤติกรรมที่ไม่ก้าวร้าว
2. สำหรับนักกีฬาที่ใช้ความก้าวร้าวในทางที่ผิด ควรจะได้มีการลดพฤติกรรมหรือลงโทษทันที
3. ผู้ฝึกสอนและครู ที่แนะนำให้ นักกีฬามีส่วนร่วม กับความก้าวร้าวแบบโกรธแค้น ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท ควรได้รับการลงโทษในระดับต่าง ๆ เช่น ปรับ, สั่งห้ามเป็น ผู้ฝึกสอน ตลอดจนการไล่ออกจากสนาม เป็นต้น
4. ในกรณีที่มีแรงกระตุ้น หรือสิ่งเร้าภายนอก เช่น ผู้ชม ซึ่งทำให้นักกีฬาเกิดความก้าวร้าวแบบโกรธแค้น ขณะที่มีการแข่งขัน ผู้ตัดสิน และคณะกรรมการจัดการแข่งขันควรยุติการแข่งขันทันที
5. ผู้ฝึกสอน และผู้ตัดสิน ควรได้รับการอบรม และสัมมนา ที่เกี่ยวข้องกับ ความก้าวร้าว ในทุก ๆ ประเภท
6. ถึงแม้ว่านักกีฬาจะได้รับการลงโทษ หลังจากแสดงความก้าวร้าวที่ไม่พึงประสงค์แล้วนักกีฬาควรได้รับแรงเสริมในทางที่ดี เพื่อส่งเสริมให้ควบคุมอารมณ์ ต่อสิ่งเร้าภายนอก

จากการศึกษา ของกรมพลศึกษา (2527) ที่ว่าพฤติกรรมการแสดงออกของนักกีฬา ที่เห็นเป็นประจำ ก็คือ ความก้าวร้าว ความมั่นใจในตนเอง ความร่าเริง ความโล้อวด ฯลฯ พฤติกรรมเหล่านี้ จะช่วยให้เข้าใจบุคลิกภาพของนักกีฬาได้มากยิ่งขึ้นและสามารถทำนายได้ว่า ถ้านักกีฬาอยู่ในสภาพการฝึกซ้อมนั้น ในขณะที่นักกีฬาจะมีพฤติกรรมอย่างไร เช่นนักกีฬาที่กำลังจะพ่ายแพ้คนหนึ่ง อาจจะก้าวร้าวมากขึ้นเพื่อเอาชนะ ในขณะที่อีกคนอาจจะหมดกำลังใจ และแข่งขันต่อไปเพื่อให้จบเกมเร็วขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้ยังพบอีกว่านักกีฬาและผู้ไม่ใช่ นักกีฬามีลักษณะบุคลิกภาพที่ตรงข้ามกัน เช่น นักกีฬาจะชอบเข้าสังคม ในขณะที่ผู้ไม่ใช่ นักกีฬา ไม่ชอบเข้าสังคม และไม่กล้าตัดสินใจ หรือในขณะที่นักกีฬาได้เข้าสังคม การแสดงออกในเรื่องต่าง ๆ ของนักกีฬาจะมีมาก จึงทำให้นักกีฬามีความเชื่อมั่นในตนเองสูง พฤติกรรมในเรื่อง ความก้าวร้าว โ้อวด และชอบเป็นผู้นำ จึงมีมากกว่าผู้ที่ไม่ใช่เป็นนักกีฬา ความอดทนต่อความกดดันขณะแข่งขันและมีระเบียบมากขึ้น นักกีฬาหญิงก็จะเก็บตัวน้อยลง คือ ชอบเข้าสังคม มากกว่าผู้ที่ไม่ใช่ นักกีฬา และจากผลการวิจัยยังพบอีกว่า ผู้ที่ไม่ใช่ นักกีฬา จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพไปจากเดิมเลย

4. ผลการวิจัยที่พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับ กลุ่มนักเรียนที่มีต่อความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้นแสดงว่า เพศ กับ กลุ่มนักเรียนมีผลต่อความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 3 ทั้งนี้เพราะ เพศกับกลุ่มนักเรียนมีผลต่อความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาไปในทางเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มนักเรียนที่เป็นนักกีฬาจะมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนชายที่เป็นนักกีฬาจะมีคะแนนเฉลี่ยของความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาสูง และนักเรียนชายที่ไม่เป็นนักกีฬาจะมีคะแนนเฉลี่ยของความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาต่ำ ในทำนองเดียวกันนักเรียนหญิงที่เป็นนักกีฬาจะมีคะแนนเฉลี่ยของความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาสูง และนักเรียนหญิงที่ไม่เป็นนักกีฬาจะมีคะแนนเฉลี่ยของความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาต่ำ แสดงให้เห็นว่า เพศ กับ กลุ่มนักเรียนไม่ส่งผลร่วมกันต่อความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬา ซึ่งเป็นเพราะในสภาพ

ปัจจุบัน นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีโอกาสได้สัมผัส เรียนรู้ กับการกีฬาได้ทัดเทียมกัน ไม่ว่าจะตั้งแต่การศึกษาในโรงเรียน การเรียนในวิชาพลศึกษา การแข่งขันกีฬากายใน การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน ทำให้เด็กนักเรียนส่วนใหญ่สนใจการกีฬามากขึ้น ประกอบ กับสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ฯลฯ และการจัดการแข่งขันกีฬาใน ระดับต่าง ๆ เช่น กีฬานักเรียน กีฬาเยาวชน กีฬาแห่งชาติมีมากขึ้น จึงทำให้เด็กมีความรัก และอยากจะทำเล่นกีฬามากขึ้น เป็นตัวกระตุ้นช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความตื่นตัวอยากจะทำเล่นและ ทำให้ตนเองเก่งเหมือนกับตัวนักกีฬาที่ตั้ง ๆ จึงเกิดความพยายาม แสวงหาการฝึกซ้อม มีการเตรียมตนเองอยู่เสมอ เพื่อความเป็นเลิศในวงการกีฬา เป็นผลให้เกิดความฮึกโหมใน การเล่นกีฬามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura, 1977) ที่กล่าวว่า ตัวแบบและแรงเสริม เป็นสิ่งที่ทำให้ความก้าวร้าวคงอยู่ได้นานและ จะสูงขึ้น ถ้าตัวแบบและแรงเสริมนั้นมากขึ้น ส่วนนักเรียนไม่ชอบเล่นกีฬา หรือนักเรียนที่ ไม่เป็นนักกีฬา ส่วนใหญ่ ก็อาจจะเป็นเพราะสภาพร่างกายไม่อำนวย เช่น ภาวะการขาด โภชนาการ ร่างกายไม่แข็งแรงไม่สามารถที่จะเข้าร่วมเล่นกีฬากับเพื่อน ๆ ได้ นอกจากนี้ สถานภาพทางครอบครัวไม่เอื้ออำนวย ต้องช่วยพ่อแม่ทำงาน ทำงานบ้าน หางานพิเศษบ้าง ก็อาจจะ เป็นสาเหตุทำให้ไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมและไม่ชอบเล่นกีฬาไปโดยปริยาย ดังนั้น จึงทำให้นักเรียนในกลุ่มนี้ มีคะแนนเฉลี่ยความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาต่ำกว่านักเรียน อีกกลุ่มหนึ่ง

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาของนักเรียนชาย สูงกว่านักเรียนหญิง ย่อมเป็นเหตุผลที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชายมีโอกาสการเรียนรู้ทางสังคม และการกีฬามากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเลี้ยงดู ประเพณีและวัฒนธรรมของคนไทยยังยึดหลักโบราณ ที่เปิดโอกาสให้เด็กผู้ชายได้มีโอกาสได้เล่นกีฬามากกว่า ส่วนเด็กผู้หญิงต้องทำงานบ้าน อยู่กับบ้าน ซึ่งเหตุผลดังกล่าวนี้ขัดแย้งกับนโยบายของรัฐบาลที่พยายามเปิดโอกาสทั้งทางด้านการศึกษาและสังคมให้กับเด็กทั้งเพศชาย และหญิงได้มีโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้นจึงเป็น

หน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับการพลศึกษาทุก ๆ คนที่จะต้องพยายามเปลี่ยนค่านิยมเก่า ๆ ของคนเหล่านั้น พยายามให้เขาได้เห็นความสำคัญ คุณค่าและประโยชน์ของการเล่นกีฬา หรือการออกกำลังกาย ด้วยการจัดโปรแกรมพลศึกษาทั้งในโรงเรียน และชุมชนให้น่าสนใจต่อไป

2. จากการวิจัยที่พบว่า ความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาของกลุ่มนักเรียนที่เป็นนักกีฬา สูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่เป็นนักกีฬานั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าน่าจะเป็นนิมิตหมายที่ดีต่อวงการกีฬาของประเทศเราต่อไป ทั้งนี้เพราะนักกีฬาในวัยเด็กนี้ เปรียบเสมือนจุดเริ่มต้นที่ดีต่อการเป็นนักกีฬาในอนาคต และการที่นักกีฬาในวัยนี้มีความก้าวร้าว ความมุ่งมั่นในการเล่นกีฬามาก ย่อมที่จะช่วยสร้างบทบาท หน้าที่ ต่อการกีฬาในอนาคตที่ดีต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยขอให้ผู้ที่มีหน้าที่ดูแลนักกีฬาทั้งหลาย พึงระลึกถึงหน้าที่ และความรับผิดชอบอยู่เสมอ ควรที่จะนำความมุ่งมั่นของนักกีฬาไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และเปลี่ยนความก้าวร้าวที่รุนแรงไว้เหตุผล ให้เป็นพฤติกรรมอีกโหมเพื่อชัยชนะต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการหาระดับความเข้มของ ความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬา กับกีฬาประเภทต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการใช้ความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาให้เหมาะสม
2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเพิ่มความเข้มของ ความก้าวร้าว ในลักษณะความก้าวร้าวที่เป็นพฤติกรรมอีกโหม ที่จะเป็นประโยชน์ในสถานการณ์การกีฬา
3. ควรมีการแยกศึกษาความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬา โดยเฉพาะลักษณะ เช่น ความก้าวร้าวแบบโกรธแค้น, ความก้าวร้าวแบบที่เป็นเครื่องมือ หรือพฤติกรรมอีกโหม
4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาของนักกีฬาไทย ในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับกีฬามหาวิทยาลัย, กีฬาเยาวชนแห่งชาติ, กีฬาแห่งชาติ ฯลฯ
5. ควรมีการศึกษาค้นคว้า เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้วัดระดับความก้าวร้าว